

TOLERANTIŠKO JAUNIMO ASOCIACIJOS VEIKLOS LGBT BENDRUOMENEI ATASKAITA

4/10/2012

Už laikotarpį 2011.02-2012.02

Tolerantiško jaunimo asociacija (TJA) šiais metais jau skaičiuoja septintus veiklos metus. Kaip ir kasmet, prioritetinį dėmesį skyrėme homoseksualių, biseksualių bei transseksualių žmonių (LGBT) bendruomenei. Nuo veiklos pradžios organizacijoje esminį indėlį įdėjo jos savanoriai. Siekdami glaudžiau bendradarbiauti su kiekvienu iš Jūsų, trumpai pristatome asociacijos narių ir draugų nuveiktus darbus bei veiklas, kurias mes vykdėme skatindami pagarbą ir gindami žmogaus – LGBT – teises.

Tolerantiško jaunimo Asociacijos veiklos LGBT bendruomenei ATASKAITA

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

Praėjusiais metais daugiausiai žiniasklaidos dėmesio sulaukė Tolerantiško jaunimo asociacijos atstovų ir Seimo narės prof. Marijos Aušrinės Pavilionienės bendrai įgyvendintas partnerystės įstatymo projekto pateikimas – tokiu būdu buvo sukurta erdvė diskusijoms, atskleidžiančioms LGBT nelygias galimybes įstatymiškai įtvirtinti bendrą partnerių gyvenimą.

Viešinant renginius ar reiškiant organizacijos poziciją, TJA nariai, kaip visada, parašė ne vieną dešimtį straipsnių, kuriuos publikavo interneto naujienų portalai Delfi, Alfa, Lrytas.lt, 15min, lzinios.lt, dienraščiai „Kauno diena“, „Vilniaus diena“, „Lietuvos Rytas“ ir kt.; TJA nariai ne kartą pasisakė radijo stočių (Žinių radijas, LRT, M-1, Geras FM ir kt.) ir televizijų laidose (LTV, TV3, LNK, Lietuvos ryto televizija ir kt.), davė interviu įvairioms žiniasklaidos priemonėms Lietuvoje ir užsienyje.

Reaguodama į įvykius Lietuvoje, TJA, reikšdama savo požiūrį, platino pranešimus žiniasklaidai ir agentūrai „BNS“ – bendrai išplatinta 12 pranešimų. Siekdama savo tikslų, asociacija taip pat bendradarbiavo ir su kitomis žmogaus teisių ir lygių galimybių srityse dirbančiomis organizacijomis.

Asociacija sėkmingai skleidžia informaciją ir socialiniuose tinkluose, o per metus mūsų draugų ratas išsiplėtė daugiau nei 400.

Organizacija praėjusiais metais vykdė mokymus mokytojams (130 dalyvių iš 10 apskričių), NVO atstovams (10 dalyvių), kuriuose buvo ugdomos socialinės–komunikacinės kompetencijos. Viena iš daugiausiai diskusijų sukėlusių temų buvo LGBT klausimai. Džiaugiamės, kad mokymus vykdžiusios Jolanta Bielskienė bei Džina Donauskaitė sėkmingai įgyvendino renginių ciklą, o mokymų dalyviams buvo suteikta galimybė praplėsti akiratį bei įgytą patirtį ir žinias vėliau taikyti praktikoje.

Įvertindami Seimo narės Marijos Aušrinės Pavilionienės ilgametį straipsnių žmogaus teisių tema publikavimą, paskatinome išleisti jų rinkinį „Viltys ir nusivylimai“. Šis straipsnių rinkinys atspindi ne tik kelerių metų Seimo narės veiklą žmogaus teisių srityje, tačiau chronologiškai atskleidžia ir šalies žmogaus teisių situaciją. Prisidėjome ne tik skatindami leisti šią knygą, tačiau ir dailindami minties raišką bei siekdami knygai suteikti išbaigtą formą.

Esame įsitikinę, kad organizacijos pozicijos išsakymas prisideda keičiant visuomenės nuomonę, drąsina bei angažuoja LGBT bendruomenės narius jaustis pilnateisiais visuomenės nariais bei aktyviau ginti savo teises.

SPAUDOS KONFERENCIJA SEIME

Tolerantiško jaunimo asociacija praėjusiais metais Lietuvos parlamente organizavo leidinio „Mūsų dukterys ir sūnūs“ pristatymą, kurio leidimą parėmė Nyderlandų Karalystės užsienio reikalų ministerija ir ambasada. Spaudos konferencijoje buvo siekiama atkreipti homoseksualių, biseksualių ir transseksualių vaikų tėvų, o kartu ir visuomenės dėmesį į problemas, su kuriomis susiduria LGBT žmonės, ir pasiūlyti, kaip galima prisidėti mažinant problemų mastą. Spaudos konferencijoje pirmą kartą šalies istorijoje tokio tipo renginyje dalyvavo neįtikėtinais daug užsienio valstybių atstovų, tarp kurių buvo Nyderlandų, Švedijos, Lenkijos, Airijos, Prancūzijos, Belgijos, Ispanijos ambasadoriai, kiti atstovai iš Europos Sąjungos valstybių bei kitų žemynų diplomatinių atstovybių Lietuvoje. Konferencijoje kalbėjo prof. Marija Aušrinė Pavilionienė, dr. Paulius Skruibis, Artūras Rudomanskis bei homoseksualaus vaiko mama.

NEAPYKANTOS NUSIKALTIMŲ PREVENCIJA IR TEISINĖ LGBT GYNYBA

Tolerantiško jaunimo asociacijos atstovai buvo pirmieji Lietuvoje, kurie dar 2007 m. pradžioje, siekdami apginti viešąjį interesą, kreipėsi į prokuratūrą, kad būtų pradėti baudžiamieji persekiojimai neapykantos skleidėjams. Šiandien galima vienareikšmiškai teigti, kad po kelis metus trukusio sistemiško teisėsaugos institucijų informavimo apie neapykantos kurstymą (prie kurio taip pat savarankiškai prisijungė ir kitos organizacijos ar pavieniai asmenys), jau matomi akivaizdūs pokyčiai. Iki 2007 m. temose apie homoseksualius žmones kas ketvirtame–penktame komentare galima buvo perskaityti raginimų su jais fiziškai susidoroti, ištremiti ar net nužudyti, o po sisteminio veikimo ginant viešąjį interesą analogiškų komentarų skaičius akivaizdžiai sumažėjo. Nepaisant to, kad internetiniuose komentaruose vis dar žeminami, niekinami homoseksualūs, biseksualūs, transseksualūs asmenys, tačiau raginimų nužudyti, susidoroti yra tik pavieniai. Plėtojama apsaugos nuo neapykantos skleidėjų sistema, kurios tikslas – paskatinti kiekvieną asmenį, pastebėjusį nusikalstamą veiką nelikti abejingą ir apie ją pranešti, didina šio projekto sėkmę.

Organizacijos iniciatyva šiuo metu vyksta per 100 ikiteisminių tyrimų dėl neapykantos kurstymo homoseksualių žmonių atžvilgiu, kuriuos generalinė prokuratūra pradėjo gavusi TJA pareiškimus. Ikiteisminių tyrimų skaičiaus padidėjimas lyginant su praėjusiais metais sietinas su efektyvesniu informacijos apie pažeidimus surinkimu. Dažniausiai tyrimai baigiami neapykantą dėl seksualinės orientacijos kursčiusių asmenų nubaudimu. Praėjusiais metais buvo nubausti per 10 neapykantos skleidėjų. TJA iniciatyva gayline.lt svetainėje sudaryta galimybė pranešti apie neapykantos kurstymą mūsų organizacijai.

Aktyvi organizacijos vykdoma viešosios erdvės stebėseną ir veiksmai, siekiant, kad būtų nubausti neapykantos kurstytojai, davė rezultatų: patys radikalių svetainių administratoriai stengiasi išvengti neapykantą kurstančių komentarų, ragina nuo jų susilaikyti ir kitus. Taip prisidedama prie bendros nepakantumo atmosferos viešojoje erdvėje mažinimo homoseksualiems, biseksualiems ir transseksualiems Lietuvos gyventojams.

Praėjusiais metais asociacija pagaliau gavo Sveikatos apsaugos ministerijos ir kitų institucijų išaiškinimus, kuriais remiantis bus plėtojamas neapykantos mažinimo viešojoje aplinkoje projektas. Numatyti tikslai – išgyvendinti ne tik siekius ar kurstymą susidoroti su asmenimis dėl jų priklausymo tam tikroms socialinėms grupėms, bet ir patraukti atsakomybėn tuos asmenis, kurie šiuos asmenis akivaizdžiai niekina, žemina ir tyčiojasi.

Kaip ir praėjusiais metais, Seimo narės Marijos Aušrinės Pavilionienės dėka, asociacijos atstovams buvo sudaryta galimybė dalyvauti ir veikti parlamentinėje aplinkoje. Todėl daug dėmesio skirta „užkulisinei veiklai“, apie kurią viešojoje erdvėje ne visada spėjama pranešti: tai nuolatinis dalyvavimas Seimo komitetų svarstymuose, įstatymų projektų pataisų rengimas, jų derinimas su politikais, organizuojami susitikimai su politikais dėl viešų pozicijų LGBT klausimais ir pan.

Sužinojus, kad Tėvynės Sąjungos–Lietuvos konservatorių atstovas Seimo narys Stasys Šedbaras užsimojo Konstitucijos 38 straipsnyje sutapatinti šeimos sampratą tik su santuoka bei atmesti kitas šeimos formas, asociacijos nariai, bendradarbiaudami su kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis (Kauno moterų draugija, Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacija ir kt.) surengė protesto akcijas Vilniuje, Kaune, Marijampolėje. Asociacijos nariai, talkindami Seimo narei Marijai Aušrinei Pavilionienei, rengė spaudos konferenciją Seime, kurioje taip pat dalyvavo Seimo narės Birutė Vėsaitė, Dalia Kuodytė, Lietuvos liberalaus jaunimo pirmininkė Eglė Markevičiūtė bei Tolerantiško jaunimo asociacijos valdybos narys Mindaugas Kluonis.

Praėjusiais metais Asociacija viešai kėlė klausimus dėl neatlygintinos kraujo donorytės.

Ginant transseksualius piliečius ir remiantis įstatuose numatyta teise atstovauti asociacijos nariams, TJA ir jos nariai finansavo bylinėjimąsi aukštesnės instancijos teisme. Tikimės, kad teisme nagrinėjamas ieškinys dėl turinės ir neturinės žalos atlyginimo transseksualiai moteriai šiais metais bus išnagrinėtas palankiai ieškovei.

SVETAINĖ GAYLINE.LT

TJA nariai ir toliau rašo, verčia, siunčia ir skelbia gayline.lt įvairias naujienas, tyrimus, straipsnius, renginių anonsus, informaciją apie įvykius, komentarus ir pan. TJA per gayline.lt sukurtą galimybę pranešti apie neapykantą kurstančius komentarus gavo iki šiol didžiausių skaičių informacinių pranešimų per metus. Juos patikrinus ir parengus skundus, prokuratūroje buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai.

BENDRUOMENĖS TELKIMAS, STOVYKLA, VIEŠI RENGINIAI

Tolerantiško jaunimo asociacija šiais metais pakvietė į 11-ąją TJA stovyklą, kuri dūžgė tarp Kulautuvos pušų. TJA stovyklos tradiciškai skirtos ne tik poilsiui. Jų metu vyksta ugdomieji užsiėmimai, darbai grupėmis, diskusijos. Stovykloje dalyvavo per 30 asmenų.

Tolerantiško jaunimo asociacijos Kauno padalinys tradiciškai surengė „imPULSĄ. Šių metų „imPULSAS“ buvo įtrauktas į Europos jaunimo savaitės renginių ciklą. Gegužės 21 d. įvykusį renginį paskatino šalyje pastebimai blogėjanti žmogaus teisių ir laisvių padėtis – priimami įstatymai, politikų pasisakymai bei veiksmai, teismų praktika, visuomenės kurstymas prieš įvairias mažumas, neonacių eitynės ir kiti pavojai. Renginio metu, kuris vyko Kauno m. savivaldybės didžiojoje salėje, pranešimus skaitė Kauno moterų draugijos, Kauno neįgaliojo jaunimo užimtumo centro, Tolerantiško jaunimo asociacijos, Kauno liberalaus jaunimo atstovai. Renginyje dalyvavo Seimo narys Julius Sabatauskas, Kauno vicemeras Povilas Mačiulis.

Vienas sėkmingiausių būdų burti bendruomenę ir suinteresuotus asmenis yra TJA socialiniai vakarai. Renginių metu buvo rodomi įvairūs filmai, organizuojamos diskusijos, stalo žaidimai, protmūšiai, išvykos ir kt. Socialinių vakarų per praėjusius metus buvo suorganizuota per 50, juose dalyvavo (vien tik pagal dalyvių sąrašus) daugiau nei 300 skirtingų asmenų.

Vienas vidinių asociacijos renginių buvo mokymai TJA darbuotojams ir savanoriams iš Vilniaus ir Kauno. Jų metu buvo aptartas artimiausių metų TJA veiklos kryptys ir išgrynintos vertybinės organizacijos nuostatos.

Vienas svarbesnių renginių asociacijos veikloje visuomet būna TJA gimtadienis. Praėjusiais metais gimtadienis buvo paminėtas Tarptautinės tolerancijos dienos kontekste. Šioms progoms organizacija parengė renginių ciklą, kuriame buvo ir paskaita, diskusija, viešas kino seansas, ir vakaras su dideliu tortu, Tolerancijos aitvaro su dangaus žibintais leidimu ir kt.

PARTNERYSTĖS ĮSTATYMAS IR PILIETINĖ VEIKLA

TJA sėkmingo bendradarbiavimo su Seimo nare Marija Aušrine Pavilioniene rezultatu tapo pirmą kartą Lietuvos istorijoje parengtas ir užregistruotas asmenų (ir tos pačios lyties) partnerystės įstatymas. Asociacijos atstovai ne tik rengė įstatymo projektą, derino jį su teikiančia parlamentare, tačiau ir turėjo atlikti daugybę namų darbų. Namų darbus sudarė ilgai trukusi situacijos analizė, partijos kolegų įtikinėjimas, kad būtų užtikrinta rimtis ir įmanoma parama. Įstatymo teikimo išvakarėse buvo kalbamasi su įvairiais asmenimis ir organizacijomis dėl iniciatyvos palaikymo viešojoje erdvėje.

Įstatymo tikslas – ne tik suvienodinti asmenų galimybes teisiškai įregistruoti gyvenimą kartu, kuris ypač konservatyvioje atmosferoje atrodo sunkiai įgyvendinamas. Pirmiausia tokia iniciatyva siekta pradėti viešą diskusiją, o mums – aiškiai ir nedviprasmiškai išreikšti poziciją, kad visi asmenys turi būti lygūs prieš įstatymą. Juk tikrąją šeimą apibrėžia ne įstatymas, o meilė, pasitikėjimas, atsakomybė ir įsipareigojimas.

Padėti pagrindai partnerystės instituto idėjos plėtojimui Lietuvoje yra tik pradžia, todėl šiuo klausimu bus itin svarbus bendruomenės susitelkimas ir visokeriopa parama. Tam, kad pokyčiai vyktų kuo greičiau, turime tai daryti jau dabar, o ne po dešimties metų.

Tolerantiško jaunimo asociacija, siekdama atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į prastėjančią žmogaus teisių situaciją Lietuvoje, periodiškai dalinosi informacija apie esamą padėtį. Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės sekretorės Hillary Clinton vizito Lietuvoje metu TJA narių susitikime su administracijos atstovais buvo aptarta esama situacija ir paprašyta tinkamomis priemonėmis paraginti atsakingus asmenis iš Lietuvos gerinti LGBT teisių padėtį Lietuvoje.

Vasario 16 d. Tolerantiško jaunimo asociacijos Kauno padalinio nariai, bendradarbiaudami su kitomis organizacijomis, kreipėsi į Kauno m. savivaldybę prašydami surengti eitynes „Už solidarią ir įvairią Lietuvą“. Eitynių data kažkaip sutapo su nacionalistinio jaunimo organizuojamomis eitynėmis. Visgi gautą leidimą paskutinėmis dienomis Kauno m. savivaldybės administracija atšaukė. Dėl to asociacijos atstovai kreipėsi į teismą. Šiuo metu vis dar vyksta bylos nagrinėjimas. Nors iš renginio organizatorių buvo atimta konstitucinė teisė į taikių susirinkimų rengimą, jaunimas vis tiek žygiavo Kauno miesto gatvėmis, prisijungęs prie kito renginio.

Kovo 11 d. TJA nariai dalyvavo eitynėse Gedimino prospekte, kurios buvo alternatyva nacionalistų žygiui vykusiame tą pačią dieną Vilniuje. Eitynėse dalyvavo asociacijos atstovai, renginio metu žvarbų orą šildė su Tolerantiško jaunimo asociacijos pagalba įkurtos „Vilniaus afrikiečių bendruomenės“ narių būgnai.

TJA IR ATSTOVAVIMAS

Tolerantiško jaunimo asociacija parėmė Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungą ir, atsižvelgdama į Lietuvos tautinio jaunimo sąjungos radikalai ksenofobinę, homofobinę, antisemitinę veiklą, dėjo pastangas, kad tokio pobūdžio organizacija būtų pašalinta iš Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) stebėtojų. Nors LiJOT asamblėjoje šiai iniciatyvai nebuvo pritarta, tačiau būti priimtai į LiJOT tikrusius narius Lietuvių tautinio jaunimo sąjungai balsų irgi neužteko.

Liūdina, kad Lietuvos jaunimo organizacijų taryboje nebuvo palaikyta Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos parengta rezoliucija, kuria siekta pasmerkti ksenofobiją, rasizmą, homofobiją bei radikalius šių įdėjų propaguotojus. Didžiajai daliai organizacijų nepritarus, rezoliucija nebuvo net svarstoma.

Džiugu, kad kasmet atstovauti TJA užsienyje vyksta nemažai narių, kurie dalyvauja įvairiose konferencijose, mainuose, seminaruose, asamblėjose.

Kasmetinėje ANSO asamblėjoje į šios tarptautinės skėtinės LGBT organizacijos valdybos narius antrai kadencijai buvo išrinktas TJA atstovas.

Tolerantiško jaunimo asociacijos atstovai dėjo pastangas ir bendrai su partneriais pasiekė, kad asociacijoje eksperte dirbančiai Jolantai Bielskienei būtų sudarytos galimybės dalyvauti ateinančiuose Seimo rinkimuose. Sėkmės atveju tikimės didesnio LGBT asmenų atstovavimo parlamente.

BALTIC PRIDE 2011/2012 IR TARPTAUTINIŲ DIENŲ MINĖJIMAI

Didelis dėmesys skirtas LGBT metų šventei Baltic Pride 2011, kuris vyko Estijoje. Dalyvavome planavimo renginiuose, į Estiją siuntėme didžiausią dalyvių grupę iš Lietuvos, taip pat pristatėme kūrinis specialiai festivalio parodai. Deja, minimame Baltic Pride trūko ir Baltic, ir Pride. Estijos žiniasklaida nesidomėjo organizatorių pakviestais VIP pranešėjais ir, pavyzdžiui, estiškasis „Delfi“ skyrė įspūdingą 0 eilučių tiek visam festivaliui, tiek ir pagrindiniam jo renginiui – koncertui Rotermanno skvere. Siekdami kompensuoti Baltic ir Pride trūkumą, nusprendėme surengti improvizuotas eitynes Talino senamiesčiu į koncertą. Ir surengėme. Taip Taline įvyko tikrasis Baltic Pride – lietuvių eitynės Talino gatvėmis. Po žygio koncerte perskaitėme bendrą Tolerantiško jaunimo asociacijos ir LGL pareiškimą, kuriame pabrėžėme eitynių svarbą, norint būti išgirstiems, bei pradžiuginome organizatorius surengdami tai, ko jie surengti negalėjo – Baltic Pride eitynes Estijoje „už tuos, kurie negali“. Sulaukėme ne smerkiančių šūksnių, bet koncerto klausytojų aplodismentų.

Šiuo metu dedame pastangas į Baltic Pride 2012, kuris gegužės 30–birželio 2 dienomis vyks Rygoje. Šiuo klausimu asociacijos atstovai dalyvavo tarptautinio renginio planavimo susitikimuose. Šiuo metu prisidedame rengdami įvairius tekstus, platindami informaciją ir kitais būdais. Kaip viena iš organizatorių, TJA yra nusiteikusi užtikrinti gausų organizacijos atstovų dalyvavimą Baltic Pride 2012 renginiuose ir, žinoma, eitynėse.

LGBT INFORMACINIS CENTRAS IR PAGALBA

Organizacija pradėjo platinti knygelę „Būti savimi. Gidas homoseksualiems jaunuoliams“, skirtą jauniems žmonėms. Knygelė turėtų padėti jaunas žmones priimti savo homoseksualumą ar biseksualumą, su juo susigyventi ir drąsiai jaustis dėl savo ateities.

Žmogui, atrandančiam savo seksualinę orientaciją, gali kilti daug klausimų apie save, santykius su kitais, o kai kada – ir daug sunkių jausmų: baimė būti atstumtam, baimė atsiskleisti. Dažnai tėvai, sužinoję apie vaikų homoseksualią ar biseksualią orientaciją, taip pat patiria daug įvairių emocijų – pasimetimą, nerimą, pyktį, ir nenori susitaikyti su realybe. Tokiais atvejais labai svarbu neketėti vienuoje, ieškoti profesionalios psichologinės pagalbos. Džiaugiamės, kad jau kelis mėnesius galime nemokamai teikti profesionalias psichologines konsultacijas LGBT bendruomenei.

Nuo konsultacijų teikimo pradžios buvo kreiptasi 7 kartus, iš kurių 2 buvo itin rimti atvejai. Dėkojame vieno konsultacijas gaunančiojo draugui, kuris nukreipė savo bendraamžį moksleivį pas mus, nes jis buvo prakalbęs net apie savižudybę. Jei manote, kad jūsų aplinkoje yra pagalbos stokojančių asmenų, nedelsdami užkirskite kelią galimai nelaimei ir susisiekite su mumis.

KITA

Tolerantiško jaunimo asociacija dėl savo veiklos LGBT srityje, kaip niekada iki šiol, 2011 m. buvo itin persekiojama įvairių institucijų, kurias tai daryti įpareigojo homofobiškai nusiteikę asmenys, iš kurių aktyviausi – Seimo nariai R. J. Dagys, M. Adomėnas, A. Zuokienė, K. Uoka, V. Stundys bei nacionalistinė grupuotė „Lietuvių tautinis centras“.

TJA įsipareigoja ir toliau aktyviai plėsti veiklas, siekti pagarbos LGBT žmonėms įtvirtinimo, LGBT teisių gynimo stiprinimo. Pokyčiai būtų kur kas greitesni, jei veikiančiųjų ratas plėstųsi.

Mes kviečiame kiekvieną asmeniškai nelikti abejingą ir solidariai vienyti bei kartu veikti, kad kiekvienas žmogus galėtų gyventi oriai ir būti laimingas.

Visada laukiame idėjų ir iniciatyvų bei paramos joms iš visų LGBT žmonių ir jų draugų, kurias su džiaugsmu galime padėti įgyvendinti.

Tolerantiško jaunimo asociacijos

Valdybos pirmininkas

Artūras Rudomanskis